

[Domovská Stránka](#) > ... > [Rodinné Veci a Dedenie](#) > [Dedičstvo](#) > [Obmedzenia Dedenia – Osobitné Pravidlá](#) France

Obmedzenia dedenia – osobitné pravidlá

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Francúzsko

1 Ukladajú osobitné pravidlá v rámci právneho poriadku tohto štátu z hospodárskych, rodinných alebo sociálnych dôvodov obmedzenia, ktoré sa týkajú dedenia nehnuteľného majetku, určitých podnikov alebo iných osobitných kategórií majetku, ktoré sa nachádzajú v tomto členskom štáte, alebo majú na takéto dedenie vplyv?

Vo Francúzsku existujú osobitné pravidlá, ktoré sa odchyľujú od všeobecného dedičského práva, a to pokiaľ ide o dedenie (1), ako aj rozdelenie dedičstva (2).

1. Osobitné pravidlá dedenia

Dedičská postupnosť je mechanizmus, ktorý sa používa na určenie osôb oprávnených dediť majetok zosnulého.

Osobitné pravidlá dedenia boli stanovené zákonom a francúzskou judikatúrou s cieľom zohľadniť osobitnú povahu určitého majetku. To sa vzťahuje na tento majetok:

Rodinné pamiatky

V judikatúre boli stanovené osobitné pravidlá týkajúce sa rodinných pamiatok.

Rodinné pamiatky sú predmety, ktoré majú predovšetkým morálnu a subjektívnu hodnotu, ako sú listy adresované rodine, portréty, nábytok s rodinným erbom atď. Tieto predmety „svedčia o rodinnej histórii“ a ako také predstavujú „dedičstvo, ktoré je viac sentimentálne ako materiálne. Ich význam pre rodinu si vyžaduje osobitnú úpravu pravidiel prechodu týchto predmetov, najmä aby sa zabránilo ich rozptýleniu, ktoré by spôsobilo stratu rodinného rozmeru, ktorý je pre ne taký dôležitý.“ [M. Grimaldi, *Droit patrimonial de la famille (Majetkové právo v rodine)*, Dalloz Action, 7. vydanie 2021/2022, č. 235.221].

V judikatúre (pozri najmä: [rozsudok 1. občianskeho senátu z 21. februára 1978, odvolanie č. 76-10.561, uverejnené vo vestníku](#)) sa uvádza, že na tento majetok sa nevzťahujú pravidlá dedenia a rozdelenia dedičstva stanovené občianskym zákonníkom. Preto, ak sa rodinní príslušníci nedohodnú inak alebo ak nie je v závete uvedené inak, tento majetok môže byť zverený tomu rodinnému príslušníkovi, ktorého súd považuje za najvhodnejšieho na jeho držbu. Rodinné pamiatky sa teda neprideliť konkrétnemu rodinnému príslušníkovi, ale sa zverujú do rúk jedného z rodinných príslušníkov, ktorý ho musí zachovať pre ostatných.

Hrobové miesta

Hrobové miesto je miesto na cintoríne (hrobka, hrob). Hrobové miesto má obzvlášť silný rodinný význam, ktorý podľa francúzskej judikatúry odôvodňuje odchýlku od všeobecného dedičského práva.

Preto odchylné od ustanovení [článku 815 občianskeho zákonníka](#) nemôže byť hrobové miesto nikdy predmetom delenia: prechádza na dedičov a zostáva v ich trvalom bezpodielovom spoluvlastníctve. Dedičia ako bezpodieloví spoluvlastníci majú právo byť pochovaní na hrobovom mieste, nechať tam pochovať svojich príbuzných a namietajú proti pochovaniu osôb, ktoré nie sú rodinnými príslušníkmi vlastníkov hrobového miesta.

Literárne a umelecké vlastníctvo

V [článku L. 111-1 zákonníka o duševnom vlastníctve](#) sa stanovuje, že autorské právo zahŕňa duševné a morálne atribúty (napr. právo na zverejnenie diela, právo uviesť meno na diele, právo na úctu k dielu atď.), ako aj majetkové atribúty (napr. právo na získanie protihodnoty za zverejnenie diela).

Zákonník o duševnom vlastníctve stanovuje niekoľko osobitných pravidiel, ktoré sa odchyľujú od bežných pravidiel dedenia, s cieľom chrániť autorské práva.

Napríklad pokiaľ ide o majetkové atribúty, [článok L. 123-6 zákonníka o duševnom vlastníctve](#) stanovuje, že pozostalý manžel/pozostalá manželka má osobitné užívacie právo, ktoré ho oprávňuje na využívanie diela a ktorým autor nedisponoval. Podľa doktríny toto osobitné užívacie právo „možno vysvetliť skutočnosťou vychádzajúcou z predpokladu, že pozostalý manžel/pozostalá manželka svojou starostlivosťou vytvoril/vytvorila priaznivé podmienky na tvorbu duševných diel, a preto je legitímne odmeniť ho/ju priznaním užívacieho práva k výsledkom tejto tvorby.“ [M. Grimaldi, *Droit patrimonial de la famille (Majetkové právo v rodine)*, Dalloz Action, 7. vydanie 2021/2022, č. 235.201].

Pokiaľ ide o duševné a morálne atribúty, [článok L. 121-2 zákonníka o duševnom vlastníctve](#) stanovuje, že po smrti autora „právo na posmrtné zverejnenie jeho diel vykonáva počas ich existencie vykonávateľ alebo vykonávateľia závetu určení autorom. V prípade neurčenia vykonávateľov závetu alebo po ich smrti a pokiaľ si autor neželá inak, si toto právo uplatňujú v tomto poradí: potomkovia, manžel/manželka, proti ktorému/ktorej neexistuje právoplatný rozsudok o rozluke alebo ktorý/ktorá neuzavrel/neuzavrela nové manželstvo, dedičia iní ako potomkovia, ktorí získavajú celé dedičstvo alebo jeho časť, a univerzálni odkazovníci alebo obdarovaní, ktorí získavajú všetok budúci majetok.“ Poradie osôb uvedené v tomto článku sa teda líši od poradia stanoveného v [článku 734 občianskeho zákonníka](#) na určenie poradia, v ktorom dedičia zosnulého získavajú dedičstvo.

Polnohospodárske nájomné zmluvy

Polnohospodárska nájomná zmluva je zmluva, na základe ktorej vlastník (prenajímateľ) prenajíma poľnohospodársku pôdu alebo budovy poľnohospodárovi (nájomcovi) za nájomné. To umožňuje prevádzkovať poľnohospodársky podnik a vykonávať poľnohospodársku činnosť.

V [článku L. 411-34 zákonníka o poľnohospodárstve a morskom rybolove](#) sa v zásade stanovuje, že poľnohospodárska nájomná zmluva pokračuje v prospech manžela/manželky zosnulého, jeho partnera/partnerky, s ktorým/ktorou bol viazaný občianskym paktom solidarity, jeho príbuzných vo vzostupnej línii a potomkov, ktorí sa skutočne zúčastňujú alebo sa zúčastňovali na prevádzkovaní poľnohospodárskeho podniku počas piatich rokov predchádzajúcich smrti.

Toto osobitné pravidlo je odôvodnené špecifickou povahou poľnohospodárskeho podniku. Odchyľuje sa od všeobecného práva tým, že:

- príbuzenstvo v bočnom rade (t. j. súrodenci), ktorí sú dedičmi zosnulého podľa všeobecného dedičského práva, si nemôžu uplatňovať právo na poľnohospodársku nájomnú zmluvu,
- na to, aby si osoby uvedené v článku L. 411-34 zákonníka o poľnohospodárstve a morskom rybolove mohli uplatniť právo na poľnohospodársku nájomnú zmluvu, sa musia pred smrťou skutočne zúčastňovať na prevádzkovaní poľnohospodárskeho podniku.

Osobitné pravidlá na ochranu bývania páru

Existujú osobitné pravidlá, ktoré zabezpečujú, aby manžel/manželka zosnulého alebo partner/partnerka, s ktorým/ktorou bol viazaný občianskym paktom solidarity, nemusel/nemusela súťažiť o bývanie páru s ostatnými dedičmi zosnulého. Cieľom týchto pravidiel, ktoré sú stanovené z dôvodu rodinného charakteru bývania, je zachovať životné podmienky pozostalého manžela/pozostalej manželky alebo v prípade nájomných zmlúv na bývanie partnera/partnerky zosnulého.

Pokiaľ ide o nájomné zmluvy na bývanie, článok 1751 občianskeho zákonníka stanovuje zásadu spoluvlastníctva nájomnej zmluvy. Uvádza sa v ňom, že „právo na prenájom priestorov, ktoré nie sú profesionálnej alebo obchodnej povahy a ktoré sa skutočne používajú na bývanie dvoch manželov, bez ohľadu na majetkový režim manželov a bez ohľadu na akúkoľvek opačnú dohodu, a to aj v prípade, že nájomná zmluva bola uzavretá pred uzavretím manželstva, alebo dvoch partnerov viazaných občianskoprávnym paktom solidarity, ak o to partneri spoločne požiadajú, sa považuje za právo oboch manželov alebo partnerov viazaných občianskym paktom solidarity.“

V poslednom odseku tohto článku sa uvádza, že „v prípade smrti jedného z manželov alebo partnerov viazaných občianskym paktom solidarity má pozostalý manžel/pozostalá manželka alebo partner/partnerka viazaný/viazaná občianskym paktom solidarity výlučné právo na prenájom, pokiaľ sa tohto práva výslovne nezriekne.“

Ak obydlie patrí spoločne manželom alebo patrí zosnulému manželovi, článok 764 občianskeho zákonníka stanovuje, že pozostalý manžel/pozostalá manželka, ktorý/ktorá v čase smrti skutočne obýval/obývala obydlie ako svoje hlavné bydlisko, má až do svojej smrti právo na bývanie a právo užívať bytové zariadenie. Na rozdiel od mechanizmu, ktorý sa uplatňuje na nájomné zmluvy na bývanie, sa toto odchylné pravidlo uplatňuje len vtedy, ak je pár zosobášený (a neuplatňuje sa, ak ide o partnerov viazaných občianskym paktom solidarity).

2. Osobitné pravidlá rozdelenia dedičstva: prednostné pridelenie

Rozdelenie dedičstva je posledným krokom v rámci vysporiadania dedičstva. S konečnou platnosťou ukončuje bezpodielové spoluvlastníctvo, pretože spočíva v pridelení individuálnych práv každému z dedičov na majetok tvoriaci dedičstvo, ktoré sa má rozdeliť.

Na to, aby bolo možné pristúpiť k rozdeleniu, je v zásade potrebné vytvoriť toľko dielov, koľko je bezpodielových spoluvlastníkov deliacich si dedičstvo (článok 827 občianskeho zákonníka). Všetky diely majú v zásade rovnakú hodnotu; ak súdržnosť majetku tvoriaceho dedičstvo neumožňuje vytvoriť diely rovnakej hodnoty, ich nerovnosť sa vyrovnáva platbou nazývanou „vyrovnávací doplatok“ (článok 826 občianskeho zákonníka).

Článok 830 občianskeho zákonníka stanovuje, že pri vytváraní a zostavovaní dielov je potrebné vyvinúť maximálne úsilie, aby sa zabránilo rozdeleniu hospodárskych jednotiek a iných majetkových súborov, ktorých rozdelenie by viedlo k ich znehodnoteniu.

Bezpodieloví spoluvlastníci sa môžu dohodnúť na spôsobe rozdelenia jednotlivých dielov. Ak sa medzi nimi nedosiahne dohoda, diely sa pridelia žrebovaním.

Na určitý majetok sa však toto žrebovanie nemusí vzťahovať a môže byť prednostne pridelený jednému z dedičov. Preto sa stanovuje, že pozostalý manžel/pozostalá manželka alebo ktorýkoľvek dedič-spoluvlastník môže požiadať o prednostné pridelenie:

- akéhokoľvek poľnohospodárskeho, obchodného, priemyselného, remeselného alebo profesionálneho podniku, na ktorého prevádzkovaní sa skutočne zúčastňuje alebo sa zúčastňoval (článok 831 občianskeho zákonníka). Toto prednostné pridelenie sa de iure vzťahuje na všetky poľnohospodárske podniky, ktoré nepresahujú limity plochy stanovené dekrétom Štátnej rady, pokiaľ nebolo nariadené, aby zostali v bezpodielovom spoluvlastníctve (článok 832 občianskeho zákonníka). V ostatných prípadoch podlieha diskrečnej právomoci súdov rozhodujúcich vo veci samej,
- vlastníctva alebo práva na prenájom priestorov, ktoré skutočne slúžia ako jeho obydlie, ak v nich mal/mala v čase smrti bydlisko, a súvisiaceho bytového zariadenia, ako aj vozidla zosnulého, ak toto vozidlo potrebuje pre svoju každodennú potrebu (článok 831-2 ods. 1 občianskeho zákonníka). Toto prednostné pridelenie sa považuje za de iure (článok 831-3 občianskeho zákonníka),
- vlastníctva alebo práva na prenájom priestorov používaných na profesionálne účely, ktoré sa skutočne používajú na výkon povolania, a hnuťelného majetku potrebnému na výkon povolania (článok 831-2 ods. 2 občianskeho zákonníka). Toto prednostné pridelenie podlieha diskrečnej právomoci súdov rozhodujúcich vo veci samej,
- všetkých hnuťelných vecí potrebných na využívanie poľnohospodárskeho majetku, ktorý zosnulý obhospodaroval ako poľnohospodár alebo poľnohospodársky nájomca, ak nájomná zmluva pokračuje v prospech žiadateľa alebo ak je žiadateľovi udelená nová nájomná zmluva (článok 831-2 ods. 3 občianskeho zákonníka). Toto prednostné pridelenie podlieha diskrečnej právomoci súdov rozhodujúcich vo veci samej.

Vo všetkých prípadoch, aj keď je prednostné pridelenie stanovené de iure, nikdy nie je automatické. To znamená, že oň musí vždy požiadať pozostalý manžel/pozostalá manželka alebo dedič, ktorý chce mať z neho prospech.

2 Podľa právneho poriadku tohto štátu, uplatňujú sa tieto osobitné pravidlá na dedenie týkajúce sa uvedených druhov majetku bez ohľadu na rozhodné právo pre dedenie?

Z vyššie uvedených pravidiel dedenia, ktoré sa odchyľujú od všeobecného práva, sa len dve uplatňujú bez ohľadu na rozhodné právo pre dedenie:

- pravidlá upravujúce prednostné pridelovanie. Kasačný súd rozhodol, že „pravidlá týkajúce sa prednostného pridelovania sú vzhľadom na svoj hospodársky a sociálny účel imperatívnymi normami, takže sa majú uplatňovať pravidlá stanovené právom miesta, kde sa nehnuteľnosť nachádza“ ([rozsudok 1. občianskeho senátu z 10. októbra 2012, odvolanie č. 11-18.345, uverejnené vo vestníku](#)),
- pravidlá týkajúce sa osobnostných práv autorov. Kasačný súd v tejto súvislosti uviedol, že „pravidlá, na základe ktorých sa vo Francúzsku autori literárneho alebo umeleckého diela priznávajú osobnostné práva zriadené v jeho prospech, predstavujú kogentné normy“ ([rozsudok 1. občianskeho senátu z 28. mája 1991, odvolanie č. 89-19.522 a 89-19.725, uverejnené vo vestníku](#)).

3 Existujú v rámci právneho poriadku tohto štátu osobitné postupy na zabezpečenie súladu s uvedenými osobitnými pravidlami?

Podľa vnútroštátneho práva neexistujú osobitné postupy na zabezpečenie dodržiavania uvedených osobitných ustanovení.

Posledná aktualizácia: 20/11/2025

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.